

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja po postri:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . . K 36—	celo leto naprej . . . . K 40—
pol leta . . . . 18—	za Ameriko in vse druge dežele:
četr leta . . . . 9—	celo leto naprej . . . . K 48—
na mesec . . . . 3—	

Vprašanjem gledje inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnštvo (spodaj, dvoršč levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Vrhunec krize.

Dunaj, 17. februarja.

Poilitična kriza se bliža svojemu vrhuncu. Včeraj so Poljaki na slovenski način napovedali brezobizorni boj sedanju režimu ter pretrgali vse zveze z oficijeljnimi predstavili avstrijske notranje in zunanj politike. Že ves dan so se vršila v parlamentu posvetovanja poljskih poslancev in članov gospodarske zbornice, ob d. zvečer pa se je pričela sejta Poljskega kluba, ki je postal prava manifestacija za jedinstvo naroda, pa tudi za jedinstvo poljskega in zastopništva napram dunajski politiki. Seje so se udeležili skoraj vsi poljski poslanci in člani gospodarske zbornice, med njimi znani poljski državniki Bilinski, grof Goluchowski, deželnim maršalom Njezabitovski, grof Potocki, knez Adam Sapieha, grof Tarnowski ter tudi poljski nadškofi in škofi. Po kratkem referatu socijalnodemokratičnega poslance Daszynskega so bile sprejete tri izjave: 1.) Manifest poljskih zastopnikov na poljski narod; 2.) protest, ki so ga izdelali poljski člani gospodarske zbornice in kateri očita grofu Czerniu in avstrijski politiki verljomstvo in 3.) politična izjava, katero podajo poljski poslanci v torek v državnem zboru. Vse tri izjave so sestavljene v najostrejšem tonu in nih objava je bila od cenzure prepovedana. Vlada je do zadnjega upala, da Poljski klub ne bo šel do skrajnosti. Grof Czernin je vabil k sebi zastopnike poljske delegacije na razgovor, kako bi se oti komisiji, ki naj natančno ugotovi zapadno ukrajinsko mejo, poskrbelo za primereno varstvo poljskih interesov, toda vabil je zeman. Poljaki so občutili Czerninov predlog le kot novo žalitev, kajti komisija, o kateri govorji zunanj minister, ne more spremeniti glavne meje, temveč more določati le podrobnosti. Odgovor, ki ga je dobil grof Czernin od Poljakov, je rezek dovolj, Poslanec Daszynski mu je pisal, da se poljski poslanci z njim sploh nočejo več razgovarjati. Po zadnjih dogodkih v Krakovu, ki so poljsko javnost pretresli v globino duše, je vsaka možnost približanja poljske politike k dunajskemu režimu za dogleden čas izključena.

S tisto malomarnostjo in lahkomilnostjo, ki je znak dunajske politike, čaka Seidlerjeva vlada, kaj se bo sedaj zgodilo. Njeni prigrajanči hodijo okoli raznim strašili in vitez Seidler je dosti naiven, da si od teh strašil obeta kaže uspeha. Zlasti upa, da bo grožnja s § 14. delovala na Jugoslovane, Čehe in socijaliste. Drugi zopet skušajo opozicijo ugnati v kožji rog s prorokovanji, da bo, čim pade Seidler, zapnila zopet ostrešja sapca. Pripoveduje se, da bo prevzel vlogo bivši podpredsednik gospodarske zbornice in sedanji feldcaigmajster grof Schönburg in da si bo kot notranjega ministra pripeljal s seboj še enega generala, drja Bardolffia, bivšega predstojnika Franc Ferdinandove vojaške pisarne. Drugi zopet naznajo vstajenje barona Becka, ki se je v vojni razvil v ljutega sovražnika Čehov in Jugoslovanov. Vsa ta strašila in vse te kombinacije ne bodo opozicije niti za las odmaknile od poti, po kateri mora hoditi in bo hodila. V torek se bo pokazalo, da je večina poslanske zbornice nepravljiva nasprotnica sedanjega režima.

Vitez Seidler šteje svoje glasove. Reči se sme, da čim bolj šteje, tem manj jih je. Razun Nemcov nima niti enega prijatelja. Pomoč so mu sicer obljudili razni politiki, oportunisti, malkontenti in desperadi, toda to ne zaleže dovolj. Rešili ga ne bodo niti Ukraineri, ki sicer še ostentativno povdarjajo, da niso za Seidlerja, ki pa so na tistem svoje glasove že dali vladu na dispozicijo, niti ona dva židovska gališka poslance Breiter in Reizes, ki se imenujeta radikalna, pa sta se zato menda vdinjala vlađi.

Formalne odločitve padejo v tork. Pred sejo poslanske zbornice se zberejo skoraj vsi državni zboriški klubki k posebnim sejam,

da ugotovijo svoje taktično postopanje. Nato se vrši konferenca načelnikov strank, ki določi, kako naj se višjo nadaljnje razprave v zbornici. Na dnevnem redu je, kakor znano, generalna debata o rednem proračunu. Vlada namerava proračunsko predlog preklicati in vložiti mesto nje predlogo o proračunskem provizoriju. Od načelnikov strank je odvisno, ali bo prišla ta predloga takoj na dnevnji red ali ne. Po konferenci načelnikov strank se vrši ministrski svet, ki bo sklepal o nadaljnih korakih kabineta. Zdi se nam, da bo temu ministrskemu svetu preostajal le en korak.

Naše bodočje razmerje z nemštvom
(Sklep zaupnega sestanka v Rušah dne 9. svečana t. l.)

Očividno iščemo nemške politične stranke nove orientacije nasproti Slovencem. Že nekaj mescev skušajo zvali s svojimi rami svojo krvivo na preganjanju Slovencev začetkom svetovne vojske ter povdardajo, da je kriv vendar tudi dr. Susteršič in da Nemci ne morejo biti odgovorni za trdote in napake v administraciji itd. Sedaj, ko so izprevideli, da je ves narod Slovencev, Hrvatov in Srbov neizprosen in se izraža soglasno za ujedinjenje, vidijo, da jih tudi štajercianstvo ne reši več. Z veliko nervoznostjo sklepa občinski zastopi nemških mest proti zdržužiti Jugoslovanov. Weiskirchner pelje odposlanstvo k cesarju. Nemško časopisje trdi dan na dan, da slovensko zastopstvo v državnem zboru deklaracijo porabila, le kot taktično sredstvo. Zelo informirani nam šepetajo o načeni vlade razpravljati z nami o načinem vprašanju. Vse skupaj pač vzroka dovolj, da se ne damo premotiti in da temeljito pretresemo položaj in pride do trdnega zaključka o razmerju z Nemci, ker kot trezni računarji moramo vedeti, da naše sosedstvo ne more ostati večno neurejeno.

Da se o tem važnem vprašanju razpravljaj, je sklical predsednik izvrševalnega odbora štajerske Narodne stranke deželnih poslance dr. Kukovec 9. t. m. zaupni sestanek v Ruši, ki so zapisane za večno v knjigi slovenskega mučenštva. Razpravljajo se je tam temeljito o našem stališču proti nemštvu in soglasno se je storil sklep, ki ga spodaj navajamo in ki ga slovenskim politikom prizorocamo v uvaževanje.

Toda zakaj naj bi bile tozadnevno baš Ruše tako merodajne? Da slovenska javnost to pojmi, ponovimo, kaj so Ruše trpele leta 1914.

Dne 29. junija 1914 na dan sv. Petra in Pavla je pripelj mariborski Sokol v to dve uri od Maribora oddaljeno vas, ležeč ob Dravi na koroški železnici izlet, da proslavi razvitje zavarte. Bil je točno upor skromen sestanek, kar jih je bilo že na stotine na slovenskih tleh. Narod se je navduševal, nastopilo je več ljudskih govorov, dr. Rosina iz Maribora, dr. Gvido Serrec iz Celja itd. Ob koncu prireditve so dosegla negotova poročila o ustaniti prestolonaslednika v Sarajevu. Zloba vsemenskih spodnještajerskih politikov je v svojem znano propalem časopisu ustvarila med tem nesrečnim dogodkom in skromno narodno veselico v Rušah vzročno zvezo, ki je pri trenem prevdarku pač nikdo ne more pojmiti in ki je tudi niso pojmljiv ruški narodnjaki. Ljudstvo je bilo tako nauhskano, da je začetkom avgusta ruški župan, nadučitelj Lasbacher, stopil k mariborskemu okrajnemu glavarju Weissu s pozivom, naj Ruše ščiti pred nasilnostmi. V svoje veliko začudenje je bil župan od glavarja osorno sprejet kot veleizdaljalec. Dne 13. avgusta je pa bilo od močne vojaške potrujne aretriranih 17 Rušanov, 10 moških in sedem gospa in gospodičen, vkljenjenih v verige, poslanih v tovornem vagonu na Maribor in od tam v osebnem voznu, pa v verigah v Gradec v preiskovalni zapor. Na nepojmljiv način je bila obvezena o tem poučljiva druhal, ki je v Mariboru na Koroškem kolodvoru zo-

Izhaja vsak dan srečer izvenčni meditijo in praznico.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: I mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Postalo (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin.

Pri večjih inseratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljajo naročnino več po navedenem.

Na same pismene naročbe brez postavite desarna se ne moremo nikakor ozirati.

"Narodna tiskarnica" telefon št. 85.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj;

celo leto naprej . . . . K 32— | četr leta . . . . 8—
pol leta . . . . 16— | na mesec . . . . 270—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34

da veleizdaljalec divje razsajala, tako da je poveljnik kolodvora le z največjim naporom preprečil dejanski napad, ki bi mogel stati žrtve njih življenje. Tudi v Gradcu je množica vjetnike najsurovelše opljuvala in pretepelj, predno so prišli v zapore, kjer so zdihovali osem tednov. Končno so bili brez razprave in brez sodbe izpuščeni.

Tudi te žrtve je pač moral imeti notranji minister grof Toggenburg v mislih, ko je pred nekaj tedni moral v državnem zboru izjaviti, da se je mnogim ljudem na Spodnjem Štajerskem zgodila ob izbruhu svetovne vojne težka krivica. V koliko le ta izjava opravičena, sledi pač iz dejstva, da je ena izmed žrtv, hči župana in nadučitelja v Rušah Lasbacherja na posledicah še danes težko bolana in da sta v zvezi z ruškim sokolskim zletom za rta Marijborzana dr. Vladimir Serrec in dr. Fr. Rosina v zaporu težko obolela. Drugačega vzroka za preganjanje in obrekovanja ni, nego gonja vsemenske stranke zoper skromen izraz narodne zavednosti ob slovenski meji. Le tega čina kot vzroka preganjanje zavedajo se vsi prizadeti. Kaj drugači merodajni čintniji tudi sami verjeli niso, potolažili so se pa zoper vsak ugovor s frazo, ki je bila takrat sklepno: hujščki so pa vendar, nč torej ne škodi, sedaj je čas!

Srečna misel je bila sedaj po dolgih treh letih sklicati narodne Rušane na sestanek ter govoriti z njimi, kaj misljijo o bodočem političnem razmerju Slovencev in Nemcev, zlasti ob narodni meji. Ti naši rojaki so pač gotovo poklicani v važnem trenotku izraziti svoje nazore ter po pravici pričakujemo, da se njih sodba upošteva pri odločitvi.

Po več ur trajajočem poročilu o vseh tekočih političnih vprašanjih in živahnih razpravah, ktere sta se udeležila župana občin Ruše in Smolnik, nadučitelja Lasbacherja in nekdanji kandidat Narodne stranke za državni zbor Viktor Glaser, mogel je dejelni poslanec dr. Kukovec kot soglašen sklep ugotoviti, da Rušani kljub preganjanjem in še tembolj vstrajajo kot nevpogljivibranci inštituta slovenskih Ruš ob ogroženi narodni meji. Soglasna je bila tudi izjava vseh navzočih, da so radi pretrpelvi se krivice, izprevidijo, da se je slovenski narod vsled pretrpljenih krivic in preganjanj probudil in sklenil neizprosen boj za ujedinjenje Slovencev.

Hrvatov in Srbov in osvoboditev od tujih nadvlade.

Zelo upoštevati je pa trezne nazore, izražene na tem shodu o razmerju nasproti nemškemu ljudstvu kot takemu, izvzemši zastopnike vsemenske politike. Splošno se je povdarijalo, da je vsemenska stranka nemško ljudstvo sama najbolj oškodovala in da bo do ljudstva še prebirko občutilo na lastnem telesu sadove vsemenskega duha, ki je okužil tudi Maribor in okolico. Kljub temu, kar smo morali kot izbruh vsemenske strasti in svetovne vladostolnosti doživeti, ko je država tudi od nas pomoč v svetovni vojski zahtevala, ne poznamo maščevalnosti proti nemškemu ljudstvu. Vse, kar je v naših močeh, bomo storili, da bomo človeški izhajali z nemškimi sosedji. Prepričani smo tudi, da nam je mogoče dobro sosedstvo z nemštvom, ki je pripravljen podati se v svoje načrne meje. Sporazum je pa mogoče z nemškim ljudstvom, nikdar pa z nemškimi čintnili, ki so krivi dogodkov mesece avgusta 1914. Vsemenski in jugosloveni drugači ne moreta živeti na naši zemlji. Pogniti mora tudi drug. Sporazum je izključen.

Naše maščevanje je pa plemenito in ni naperjeno zoper nemško ljudstvo, ampak zoper vsemenskega duha. Izgubili smo zaupanje do nemških merodajnih krogov, političkih in uradniških, za večno. Nič nočemo Nemcem vzeti, toda nočemo tudi nobene nepotrebne skupnosti z njimi. Na lastne noge po-

stavljeni pa nemškemu ljudstvu kottakemu priznavamo vse, kar za sebe res potrebuje.

Z demokratičnim nemštvom hočemo biti če ne prijatelji, pa vsaj dobrí sosed, z vsemensko sedaj vladajočo klikom nikdar! Spletke vsemenskega v avgustu 1914 zoper obmejne Slovence so le posamezena značilen izbruh desetletja trajajočega nam sovražnega sistema, ki se z nobeno umetnostjo ne bodel utajiti, ko je mogocem spoznanje množice o istem postalo nepristno!

Tako stališče so zavzeli narodni Rušani na sestanku 9. t. m. Že hvaležno občudovanje ruških slovenskih mučenikov nas sili, da vsa slovenska javnost upošteva ta trezen sklep. Proč z vsemenskem, dobro došel demokratski nemški narod!

nem redu. Če se ne motimo, je kamnje že pelo tak v Celju, kakor v Mariboru, kjer je državni poslanec sam bil dejansko napaden ter moral plačevati znatne račune pri steklarjih. Dosedaj pa še nismo nikdar čuli, da bi radi takih napadov bila zaplenjena celjska "Vachtarica ali pa "Marburger Zeitung". Zatorej z vso odločnostjo zahtevamo, da c. kr. državni pravnik v Ljubljani sodbo deželnega sodišča z dne 16. februarja 1918 predloži dvornemu svetniku Amschlu, da bosta Brenčič in Vrstošek na Spodnjem Štajerskem uživala vsaj tisto zaščito, kakor jo uživata Ornig in Linhart na Kranjskem. Dr. L. T.

Nova vojna proti Rusiji.

Dunaj, 17. februarja. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana poročajo: Domačne nemške uradne poročila pravijo, da poteka premirje na velikoruski fronti 18. t. m. opoldne. Velikoruska fronta, ki je nastala vsled odcepitve Ukrajine, sega od Vzhodnega morja nekakdo Pripijata. Na tej fronti stoji sedaj samo nemške.

Dunaj, 16. februarja. Poluradna "Wiener Allgem. Zeitung" poroča iz Budimpešte: Z ozirom na zadnje dogodek moramo pričakovati za jutri zoper vojno stanje med Nemčijo in Rusijo. Boljševiki se v Livlandiji in na Estonskem pomorili nemško prebivalstvo. Poleg tega je tudi Finska prosila Nemčijo za pomoč. To je bilo za Nemčijo odločilno, da pošlje vojaško ekspedicijo, ki naj brani interese nemškega prebivalstva.

Dunaj, 16. februarja. (Koresp. ur.) Vsled sedaj v Rusiji in zlasti v Petrogradu vladajoče anarhije in nevarnosti je spoznalo zanemarljivo pravljico, bodno zavzeto proti gospodru državnemu pravniku, bodisi proti gospodru državnemu pravniku, bodisi proti visokemu senatu. Samo nekoliko stvari opazak nam mora vendar dovoljenih biti, dasi nočemo prideti nemurikom ničesar očitati!

Ne dvomimo, da se da pod § 305. ravnom vso potisniti. Tudi trditev, da je za Orniga in Linharta, katera nista mogla nadalinjega shoda zavednih slovenskih volilcev razbiti, to pomenilo politično zaušnico!

Ce mi daste v ro

raji zapustile Petigrad ter so prišle danes zjutraj na povratku preko nemških črt.

Riga, 16. februarja. (Koresp. urad.) Glasom sem dospeli poročil je bilo v Dorpadu do 10. februarja aretiranih 300 Nemcev in mnogo Nemcem prijaznih Estoncev. Vsa živila so bila zapljena tako, da preživljivanje žena in otrok skoraj ni več mogoče. Na sto in sto aretiranih so odpeljali v kasematne v Kronstati. Nih življenje je vsako uro v največji nevarnosti, ker hočejo maksimalisti aretirane porabiti kot tale proti Nemčiji. Lepaki proglašajo baltičko plemstvo moše od 17 let in ženske od 20 let naprej za izven postave.

Dunaj, 16. februarja. Neka diplomatska oseba, ki se je udeležila pogajanj v Brestu Litovskem, se je izrazilna napram zastopniku »Mittagszeitung«: Jaz presojam položaj popolnoma optimistično. Na mir z Ukrajino bo sledil najbrži mir z Romunskom, in sicer bodo Romuni s ami prosili za mir. Morda so tej urij pogajanja že v teku. Rusija naj gleda, kako se ji bo godilo brez formalnega miru z nami. Razmere v Rusiji so katastrofalne in mnogokrat je slišati celo z ruske strani željo, da naj pride doma na pomoč in na pravimo red. Nemci bodo najbrži pričeli prodrijeti z riske fronte. To nas prav nič ne zadene. Gre edino le za nemško podvetje. Ukrainski mir bo imel v najkratšem času dobre posledice. Lahko ga smatrano že danes kot materialno zagotovljen. Pričakovati je nadaljnega priblijanja Wilsonu in z naše strani se bo v tem oziru storilo vse. Grof Czernin bo morda že prihodnji teden pred delegacijo govoril o vseh teh odločilnih vprašanjih.

Berolin, 16. februarja. (Kor. urad.) »Germanica« izve od nekega velenosestnika, ki se je vrnil iz Ukrajini, da boljevički uničujejo založe žita, ki se nahajajo v Ukrajini. Enemu samemu velenosestniku se začigali še žup. Tudi oznimo pokončujejo s tem, da polja prejmejo. To je jasno znamenje, da boljevički nočejo miru, marveč da upajo, da se jim posreči provzročiti svetovno lato in z njim svetovno revolucijo.

Berolin, 16. februarja. Pooblaščena zastopništva estonskih malih posestnikov okrožij Dornat Felin in Pernau ter društva hišnih posestnikov v Dornatu sta dospela v Gdansko ter zaposila za pomoč proti grozovladi maksimalistom in za takojšnje zasedenje dežele s strani nemških čet. Enako so zaposili tudi Nemci v Hansali, da naj nemške čete zasedejo deželo. Iz Rige poročajo, da roparji, ki se izdažajo za študente ali za pooblaščence boljevičkov plenijo in ropajo. Livlanskni nemški vitezi so tudi zaposili za pomoč ter tudi njih zastopnik v svoji brzojavki: Z unicevjem mož, žena in otroki se uniči tudi 700letno nemško kulturno delo in se izroča dežela brezmejni anarhiji, ki prihajača z vzhoda pričenja omajevati vso Evropo.

Berolin, 16. februarja. Wolffov urad trdi, da namerava Rdeča garda v Livlandiji uničiti ves nemški element. Rdeča garda je zasedala že vse kraje ter temelje denar in živila, kjer jih dobi. Kdor se protivi, tega ustrelje. Večina nemških posestnikov je izropana in pregnana. Lakota grozi.

Stockholm, 16. februarja. Zdi se, da namerava Rdeča garda na Finskom pomoriti vse državljane dol do 12. leta. Vstaši na južnem Finskem stopej hajce pod direktnim poveljem iz Smolnega instituta. Zdi se, da nameravajo vstaši meščanske kroge izzraditi. Po nekod so bili že vsi nad 12 let starci Finci umorjeni. V Helsingorsu pričenja Rdeča garda sedaj moriti tudi žene in otroke.

Stockholm, 17. februarja. Anarhija na Ruskem je popolna. Dobro obleceni ljudi slajoči na cestah, duhovniki in učitelji beračijo, kmetje groze, da ne bodo obdelali več zemlje, kakor potrebujejo sami. Mestom grozi lakota. V Petrogradu so baje zasedili častniško zaroto, ki je hotela vzeti Ljenina, za tala ter se polasti oblasti. Našli so pri častnikih orožje, bombe in ročne granate.

Berolin, 16. februarja. »Lokalagent« poroča iz Petrograda, da se vrla Smolnega instituta pripravlja zoper pričeti s sovražnostmi na fronti. Ljenin se hoče baje Kaljedinom spoznati. Krijenje je pozval v javnem oklicu vse bivše generale, da naj vstopijo zoper v armado. V Petrogradu se govorji zoper obnovitvi vojne.

Stockholm, 16. februarja. Porocila Iz Estonske in Livlandiji pravijo, da boljevički med nemškim in Nemcem prijaznim prebivalcem nastopajo s strahovitim nastljem. Prebivalci bodo zaposili nemško vladu za takojšnjo pomoč. Boljevički v Revalu razširijo manifest, ki grozi z najhujšimi kaznimi za vsako stremljenje po samostnosti. Gibanje se razširja tudi na kmetijsko prebivalstvo ter se je bat za Nemce najhujše.

Zeneva, 16. februarja. »Matin« poroča iz Petrograda: Pričela se je konfiskacija posestev bivše carske hiše. Ljudski komisar za finance cen vrednost posestev na 12 milijard rublov.

Basel, 16. februarja. »Times« poročajo iz Petrograda: Odredba ljudskih komisarjev z dne 14. februarja ukazuje, da se mora vojska do 15. marca demobilizirati. Od tega dne naprej se ustavi vsako placevanje vojakom.

Dunaj, 16. februarja. Iz Varšave poročajo: Glasom stockholmskih poročil so vesti o vojaškem uspehu zborna Mušnickega zelo pretirane. Poljske čete niso všeči Krijenka, niti niso zavzeme Mohileva, Vitbeška in Smolnega. Zbor šteje 25.000 mož. Dosedal je Brobroški ter tam vpljeni živila in muničije. Dosedal je zbor uspešno zavrali bolijskih čet.

POLOZAJ NA FINSKEM.

Stockholm, 15. februarja. »Dagens Nyheter« poroča iz Vase: Senator Renwall je izjavil, da je finska vlada izvedela, da je švedska vlada pripravljena posredovati med obema strankama na Finskem, all pa vsej doseči premire. Nato je odgovorila finska vlada, da ne more sprejeti posredovanja, pač pa da je mogoče doseči premire.

Stockholm, 16. februarja. Porocila zadnjih dnevih smatrajo položaj vladnih čet na Finikem za ugoden, zlasti na severnem Fin-

skem, tako da se je počni promet s Švedsko zoper pričel.

Stockholm, 15. februarja. (Koresp. urad.) Iz Vase poročajo: Finski senat je imenoval bivšega prokuratorja Kihumaa za provizoričnega diplomatičnega zastopnika Finske na Francoskem. Hrabri zbor Bele garde pod kapitanom Sihvo ima že vedno zasedene svoje pozicije zapadno od Wouiflu. Neki drugi voditelji položaj Knape je prizadejal, dasiravno je bil sam ranjen, sovražniku med napadom v bližini Pekko težke izgube ter se polastil enega topa.

GOSPODARSKI ODNOŠAJI Z UKRAJINO.

Dunaj, 15. februarja. V Berlinu se je pričela gospodarska konferenca med zastopniki avstro - ogrske in nemške vlade glede gospodarskih odnosov z Ukrajino zlasti glede izvoza iz te dežele. Postavilo se je 5 raznih komisij in sicer: 1. za živila in krm, 2. za industrialne surovine, 3. za finančna vprašanja, 4. za transportno vprašanje in 5. za vprašanja potovanja in potnih listov. Komisije so razpravljale o razdelitvi blaga, ki naj se izvaja med udeležence države. Razdelitev naj se izvrši po dejanskih razmerah in resničnih potrebah in ne po načinu, ki bi bila posledica kakih mirovnih odnosov.

Frankfurt o. M., 16. februarja. K volumnu stanju, ki se v ponedeček zoper prične napram Rusiji, piše berlinski poročevalc »Frankfurter Zeitung«: Niti v Berlinu, niti na Dunaju se nočjo vse vladne dejstva, da pošilja Trockil Rdečo gardo proti Ukrajini, da nam na ta način Iztrga uspehe miru z Ukrajino, spraviti s kontekstom. Prislo bo do skupnega nastopa z vlogo velike Rade, cesar pa si ne smemo misliti, kot skupno vojno proti boljevički armadi, marveč kot zagotovitev izmenje blaga na način, da zasedemo važne točke in da zavramo načade. Imamo poročila, iz katerih lahko sklepamo, na taj namen avstro - ogrske vlade. Nabadalna vojna na vzhodni fronti je izključena.

Romunska v obupnem položaju.

Berolin, 15. februarja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Romunska je prišla vsele sklepa na koncu vsele dežele in vsled izjave Trockega o končanju vojnega stanja v obupnem položaju. Opetovano je nemška vlada ponudila vsem sovražnikom časen mir. Nastopajoč v lastnem imperialističnem interesu sta Clemenceau in Lloyd George, zadnji iz izrazi nevrednimi državnika, brezobjektne s strani se bo v tem oziru storilo vse. Grof Czernin bo morda že prihodnji teden pred delegacijo govoril o vseh teh odločilnih vprašanjih.

Berolin, 16. februarja. (Kor. urad.) »Germanica« izve od nekega velenosestnika, ki se je vrnil iz Ukrajini, da boljevički uničujejo založe žita, ki se nahajajo v Ukrajini. Enemu samemu velenosestniku se začigali še žup. Tudi oznimo pokončujejo s tem, da polja prejmejo. To je jasno znamenje, da boljevički nočejo miru, marveč da upajo, da se jim posreči provzročiti svetovno lato in z njim svetovno revolucijo.

Berolin, 16. februarja. Pooblaščena zastopništva estonskih malih posestnikov okrožij Dornat Felin in Pernau ter društva hišnih posestnikov v Dornatu sta dospela v Gdansko ter zaposila za pomoč proti grozovladi maksimalistom in za takojšnje zasedenje dežele s strani nemških čet. Enako so zaposili tudi Nemci v Hansali, da naj nemške čete zasedejo deželo. Iz Rige poročajo, da roparji, ki se izdažajo za študente ali za pooblaščence boljevičkov plenijo in ropajo. Livlanskni nemški vitezi so tudi zaposili za pomoč ter tudi njih zastopnik v svoji brzojavki: Z unicevjem mož, žena in otroki se uniči tudi 700letno nemško kulturno delo in se izroča dežela brezmejni anarhiji, ki prihajača z vzhoda pričenja omajevati vso Evropo.

Berolin, 16. februarja. Wolffov urad trdi, da namerava Rdeča garda na Finsku pomoriti vse državljane dol do 12. leta. Vstaši na južnem Finskem stopej hajce pod direktnim poveljem iz Smolnega instituta. Zdi se, da nameravajo vstaši meščanske kroge izzraditi. Po nekod so bili že vsi nad 12 let starci Finci umorjeni. V Helsingorsu pričenja Rdeča garda sedaj moriti tudi žene in otroke.

Berolin, 16. februarja. Turinska stampa poroča iz Londona, da namejava romunski kralj Ferdinand odstopi ter prepusti prestol svojemu bratu prinцу Karlu Hohenzollernskemu.

Berolin, 16. februarja. Med štirizevezno in romunskimi posredovalci se dosedaj pogajanja še niso pričela. Vrše se pa predpogajanja, ki bodo trajala najbrži še par dni.

Rotterdam, 16. februarja. Kakor poroča »Morningpost«, so dobili entitenti zastopniki v Jassyju naročilo, da naj smatrajo pogajanja Romunske s sovražniki z nepriznanim aktom. Odločitev all naj zastopništva entente v slučaju pričetka militskih pogajanj zapuste Jassy, še ni padla, dasiravno je Romunski podpisala pogodbo proti sepratenemu miru.

Sofija, 15. februarja. (Koresp. urad.) Javno mnenje na Bolgarskem kaže vedno večji interes na dogodkih v Romuniji. Vorašanje usode Dobrudže je v vseh političnih krogih na dnevnem redu in je predmet vseh razgovorov. Casopise se živahnobavi s tem vorašanjem ter naglaša potrebo združitve Dobrudže z Bolgarsko kot neobhodni pogoj za hodočnost politike bolgarske. Vleči težava razburjanje z vsemi državnimi krogovi na vzhodni in zahodni strani.

Dunaj, 17. februarja. V političnih krogih se govorji, da bodo centralne države predlagale slednjo rodilago za mirno poroznanje z generalnega štaba je bil imenovan sir Henry Wilson.

2. Romunski odstoni Belgariji Dobrodruž:

3. centralne države priznavajo romunske aspiracije na Besarabijskem, istočno pa računajo na nonustitivnost Romunije v vorašanju donavskih plovive in zadevi v zvezi z vorašanjem načinov potrebo postruditi se z vorašanjem ter naglaša potrebo združitve Dobrudže z Bolgarsko kot neobhodni pogoj za hodočnost politike bolgarske. Vleči težava razburjanje z vsemi državnimi krogovi na vzhodni in zahodni strani.

Dunaj, 17. februarja. V političnih krogih se govorji, da bodo centralne države predlagale slednjo rodilago za mirno poroznanje z generalnega štaba je bil imenovan sir Henry Wilson.

4. monarhija zahteva v Karpatih gotovo korektne dosedanje meje:

5. centralne države pričakujejo, da bo Romunija priznala položaj, ki se je razvila vse prevezeta petrojevskih vrelcev s strani avstro - ogrske in nemških podjetnikov.

Govorji se, da bodo morda že v prihodnjih 10 dneh prizela oficiellna mirovna poroznanja, katerih se bo za moru udeležil grof Czernin. Pogajanja, da se bodo vršila v Focanah.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. februarja. (Kor. urad.) Nobeni posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

Dunaj, 17. februarja. (Kor. urad.) Nobeni posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. februarja. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina g. m. Rupreht. Na Flandrskem in v Artoisiju na več točkah očivljajoče se strelije. V manjših infanterskih bojih pri Cherysu in Južno Marcoingu smo vječi več sovražnikov. — Skupina nemškega prestolonaslednika in vojske Albretha Württemberskega. Pri Tahuru in Ripontu, na vzhodnem bregu Mose in v Sundgauvem včasih zvišano bojno delovanje. Nasili letali so zadnjo noč napadli z bombami London, Dover, Dunkerque in sovražne pomorske bojne sile ob francoski severni obali.

Vzhodno bojišče. Velikoruska fronta. Premirje poteka 18. februarja ob 12. opoldne. — Sicer ničesar novega. — v Ludendorff.

Berolin, 17. februarja. (Kor. urad.)

Zapadno bojišče. Skupina g. m. Rupreht. Na Flandrskem in v Artoisiju na več točkah očivljajoče se strelije. V manjših infanterskih bojih pri Cherysu in Južno Marcoingu smo vječi več sovražnikov. — Skupina nemškega prestolonaslednika in vojske Albretha Württemberskega. Pri Tahuru in Ripontu, na vzhodnem bregu Mose in v Sundgauvem včasih zvišano bojno delovanje. Nasili letali so zadnjo noč napadli z bombami London, Dover, Dunkerque in sovražne pomorske bojne sile ob francoski severni obali.

Vzhodno bojišče. Velikoruska fronta. Premirje poteka 18. februarja ob 12. opoldne. — Sicer ničesar novega. — v Ludendorff.

NA ZAPADNI FRONTI.

Dunaj, 16. februarja. Glasom zanesljivih vesti sta bili od početka leta pričeljani na Francosko dve ameriški divizi, ki sta že odšli na fronto. Ena divizija so postavili v odsek Verdun - Toul, drugo so postavili kot rezervno v Champagno. Dve do tri načini divizijski so baje že na poti ali pa pravljene, da odpotujejo. To bi bilo kakih 5 divizijs z okrog 50.000 mož, ki jih pa pričakovati pred koncem aprila. Položaj na zapadu je ostal nespremenjen. Nervozna napetost na angleški in francoski strani je vzhodno narašča. Nemško armadno vodstvo je svoje lastne namene spremeno spretno pričelo.

Nemški sunek v Kanal.

London, 15. februarja. Admiraltejata poroča: Sunek flotilje večih sovražnih rušilcev je bil izvršen danes zjutraj proti 1. proti našim patruljskim ladjam in doverski cesti. Neki ribiški parniki in 7 drugih ribiških ladji je bilo potopljeno. Te ladje so bile lovile neki podmornski čoln. Sovražni rušilci so se hitro odstranili proti severu, tako da naše ladje niso mogle stopiti z njimi v bol.

London, 16. februarja. (Koresp. urad.)

Sovažni podmornski čoln je začel danes ob 12. uri 10 minut streljati na Dover ter izstrelil nekaj 30 granat v 3 do 4 minutah. Ubil je bil en otrok, 3 moški, 1 žena in 3 otroci so bili ranjeni. Vsehi je bilo močno poskodovanih. Priponoma Wolfsovega urada: Na pristojnem mestu o tem

poklicano, arstacije so bile na dnevnom redu. Hrvatska se je probudila. Vse je bilo pokoncu, vsa Jugoslavija je stala na strani borečih se bratov. Dvor je bil gih in sleg, vsako posredovanje pri vladarju izključeno. Vsa Hrvatska je bila v plamenu. Povsod kri, požiganje, boji, prava revolucion. V Ljubljani in Celju so se vršili protestna zborovanja. A dvor ni pomagal zatiranemu ljudstvu, svetovalci nasilnega režima so bili še na površju. Vendar so dogodki na Hrvatskem pospešili, da je Khuem padel, četudi je padel navzgor. Padec Ščedroga kabine je storil konec njegovim vladam, dasiravno ne tudi koncu njegovemu sistemu. Sledil mu je grof Božidar Pejačević. Grof Khuem - Hervary pa je bil imenovan za ogrskega ministrskega predsednika. Obstrukcija neodvisne stranke proti vojaški predlogi, ker ni uspevala mazdravizacije vojske, je storila to pot, kakor pozneje zopet leta 1910. konec njegovemu ministrskemu predsedstvu. Prvi mu je sledil grof Tisza, drugič, to je leta 1912. pa Lukacz. Sedaj je mrtve mož, česar imo bo ostalo s krvavimi črkvami zapisano v zgodovini Jugoslovanov.

Politične vesti.

Grof Czernin — generalmajor. Priovedovalo se je, da bo grof Czernin za zasluge pri mirovnih pogodbah z Ukrajino povzdržan v knežji stan. To se ni zgodilo. Pač pa je bil imenovan za generalmajorja a. d.

Nemška politika proti Poljakom. V proračunskem odseku pruske poslanske zbornice se je v soboto razpravljalo tudi o poljskih zadevah. Notranji minister dr. Drews je izjavil: Pruska vlada se nikdar ne bo sporazumela z enim Poljaki, ki javno ali prikrito delujejo za odcepitev od Pruske ali pa za notranjo avtonomijo poljskih pokrajin. Onim Poljakom pa, ki misijo drugače, bo pruska vlada ponudila roko v spravo. Proti Poljakom napierjeni zakoni se dajo glede posameznih določb revidirati (nachprüfen). Vendar pa je treba pridržati vse ukrepe, izdane v svrhu ojačanja nemštva v poljskih pokrajinah. Poljakom se naj načelno pusti pravica, da se smejo naseliti v domači provinci, vendar se mora preprečiti, da bi Poljaki ustavljali svoje domačije med nemškimi kolonijami. Minister odklanja dvoječino šolo. Poljsko prebivalstvo se mora čutiti kot član nedotakljive pruske države. Če Poljaki ne bodo prišli do tega spoznanja, bo vrla storila nadaljnje korake. Proračunski odsek je dovolil krepitev za nemško kolonizacijo pruskega ozemlja in za takozvane «Ostmarkenzulage», t. j. posebne doklade za tiste nemške uradnike, ki služujejo kot germinatorji poljskih pokrajin.

Dopusti za »p. v.« železničarje. Z Dunaja nam poročajo: K vritočbam o dopustih »p. v.« železničarjev je železnički minister Jugoslavanskemu klubu odgovoril, da jim je res svojčas se dovrjevalo dopust v one kraje, od koder so bili iz političnih razlogov odstranjeni, in izjemoma, ko pa je avgusta 1917 bilo za dopuste odprtih tudi za one uslužbence državnih železnic, ki so »p. v.« vse zaledje in širše vojno ozemlje, je tudi južna železnica pristopila temu stališču, samo da se ji je pri tem vsled nesporazumljivja pripetilo, da je trajanje dopustov omejila na polovico v miru običajne dobe. Vlada je zdaj pozvala generalno ravnateljstvo Južne železnice, da dovoli tudi »p. v.« uslužbencem cel dopust in da opusti, če le mogoče (tunlichst) tudi predržek, da je dovolitev dopusta odvisna še od ravnatelja dotične stroke. Iz tega pojasnila se vidi samo toliko, da je uprav pri južni železnici posebno zagrizeno gnezdo nemških nacionalcev, ki so še hujši kot so oni pri državni. Največja hudočina je pritiskati že itak težko prizadete železničarje pri dopustu. Dopust je pravica, ki jo ima vsak uslužbenec, in torej ne more biti odvisna od posebnih dovoljenj in se ne sme krajšati. Banhansov odgovor se nam glede na južno železnico ne zdi energičen dovolj, ker še vedno pušča odločitev nemškonacionalnim možcem.

Südslavische Rundschau ustavljena. V Zagrebu izhajajoča »Südslavische Rundschau« je bila od hrvatske vlade ustavljena, češ, da s svojim pisanjem ogroža javni red, državne interese in interes zavojevanja.

Francoška uprava jugoslovenskih dežel. Glas S. H. S. — poroča: Dr. Bogumil Vošnjak je izdal v pariški »Revue des sciences politiques« (tome XXXVIII, 15. avgusta 1917) kot posebno knjigo svojo razpravo »L' administration dans les pays yougoslaves«. Studija se bavi (kakor avtorjeva slovenska knjiga, ki je izšla 1910) z Napoleonovo Ilirijo. V uvodu pravi Vošnjak: »Francoški orej je nekaj časa krožil nad jugoslovensko Ilirijo. Sinovi Jugoslovanov nekaj časa čuvajo vedno spomin na Francoško, to domovino najplemenitev in najhumanitarnejših čustvov.«

Jugoslovanska predavanja v Parizu. Dunajski listi naznajajo, da je v pariškem učenjaškem društvu dr. Lujo Vojnovič predaval v upravičnosti srbskega pokreta za ujedinjenjem. Kakor javlja »Journal des Débats«, je izdal Vojnovič pred kratkim francoško delo »Francoška monarhija na Jadrancu«. Te dni bo predaval dr. Ivo De Guilli o pomorskem življenju pri Jugoslovanih in o njihovih trgovskih mornaricah.

Hrvatsko društvo v Ženevi. V Ženevi je bilo ustanovljeno posebno hrvatsko društvo, ki hoče podpisati Hrv-

to in Jugoslovane sklop v moralnem in materialnem oziru. Predsednik društva je dr. Ivan Omajer, tajnik pa dr. Silvo Gianno.

Poštevno - boljeviški vojni je ečvidno v temi zvezki s sklepanjem miru v Brestu Litovskem. Poljaki se niso hotel vojskovati proti Ukrajini, dokler niso vedeli, kaj za njih v svoji torbi hrani general Hoffmann, pač pa so hoteli svoje meje poriniti čim dalj na vzhod proti boljeviški Rusiji in obenem jih ovarovati boljeviškega nereda. Povod za to vojno je dal ukaz boljeviškega generalisa Kriljenka, naj se zapre šest poljskih oficirjev. Ta ukaz je bil generalu Latourju, vrhovnemu komandantu poljskih vojnih organizacij na Ruskem, vzrok, da je začel akcijo proti boljeviškim četam, ki so ogrožale poljski element v Volinji, Podoliu in Ukrajini. Vrhovni vojni komite je bil v Kijevu s posebnimi mobilizacijskimi oddelki v Minsku z načelnikom generalom Lešnivskim. Vojna akcija se je začela z dveh strani; na severu je komandiral general Ostapovič ter je vzel Smolensk in Vitebsk ter korakal proti jugu, da se združi z generalom Mušnickim. Mušnicki je kretal z Boljševicem ter preko Minstra šel na vzhod, na Mohilev, kjer je včas boljeviškega generalisa Kriljenka in njegov štab. Na jugu Ukrajine general Mihelis, ki se misli tudi združiti z Mušnickim. Mušnicki opera baje s 30.000 možimi, v rezervah ima istotliko, a v etapah še 110.000 mož ter je v stikih s Kaledonom, ki organizira donsko oblast. — Kaj stori ta rusko-poljska armada sedaj, ko so Poljaki pri sklepanju miru v Brestu Litovskem doživel tak poraz? Kam se obrne? S kom se združi? Vsekakor je zanimivo, da imajo Poljaki na Ruskem svojo posebno armado.

Nikola Nikolajevič pred revolucionarnim tribunalom. Stockholm, 16. februarja. »Pravda« poroča: Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je bil kot prvi pripadnik carske rodbine poklican pred revolucionarno sodiščem, da se zagovarja kot bivši vrhovni poveljnik ruske armade.

Razveljavljena ruska posojila. Matinie poroča iz Petrograda: Vsovjetna ljudska komisariat se je razglasilo, da je bilo vsled preklica russkih posojil in državnih obligacij črtnih 42 milijard rubljev.

Smrtna obsoda proti Bolo Paši. Ženeva, 16. februarja. Bolo Paša bo ustrezen v trdnjavi Vincennes.

Demisija berolinskega bolgarskega poslanika. Berolinski bolgarski poslanik Rizov je podal demisijo. Zatrjuje se, da radi svoje knjige o bolgarskih mirovih ciljih, ki je vzbudila zlasti na Dunaju precej razburjenja.

Krisa v francoskem kabinetu? Ženeva, 15. februarja. »Petit Journal« poroča, da je francoski ministrski predsednik Clemenceau odklonil odgovorit na zahtevo socialistov, da naj vrla sporoči sklepe vojnega sveta v zaledi, je ali za trajno uporabljanie v etappem prostoru. Posebno pozoste so prošne za premestitev v domači kraj ali vsaj v nejovec bližino. Dostikrat se prosi za vojake, ki sploh niso pridelani v fronti. Da se preprečijo take vloge in se prisilem ob enerji prihranjujo nepotrebitna razočaranja, se vsi nrizadeti onozarjava, da Najvišje povelje velja samo za one vojake, ki se nahajajo na bojni črti in tudi za te le v toliku, da se ne smijo uporabljati na mestih, ki so izpostavljena stalnemu sovražnemuognju, ne pa za one, ki so v etapem prostoru ali v zaledini.

Krisa v angleškem kabinetu? Kōn, 16. februarja. »Kölnische Zeitung« poroča iz Berolina: Vsled nastopa Lloyd Georgeja proti poikovniku Repingtonu, ki vzbuja na celotem Angleškem veliko pozornost, je stopil diktator angleške svetovne države v boj na življenje in smrt. Lloyd George je sedaj v silobraru, sicer ne bi bil posegen po tako obupnem sredstvu. Repington je imel kot vojaški kritik zelo velik ugled v vseh angleških deželah. Časiravno se njegova prorokovanja niso nikdar uresničila in dasiravno je zlasti pri uspešni nemški ofenzivi poleti 1915. pisal najgorostasnejše stvari. Bil je obenem tudi politično orožje, katero je vrla potrebovala pri svojih neprestanih vojaških neuspehih, da jih prikriva. To orožje se je sedaj uprlo ter se je postavilo na stran vojaške kaste, ki je do skrajnosti ogrožena proti Lloyd Georgeu. Članek v »Morning Post«, ki je zlomil Repingtonu vrat ter povzročil njegovo aretacijo, je uničevalna otožba Lloyd Georgea, kateremu je odkrito poveval, da je nezmožen vladati Anglijo.

Lloyd George in Wilson. Daily News poročajo iz Novega Jorka: Vse časopise spoznavata, da Asquith in Wilson v svojih nazorih soglašata, da pa vrla z Lloyd Georgejem nasproti. Gre v sedanjem trenutku zlasti za enotnost angleško govorečega sveta, zlasti v nastopu za svobodo. »Mašabode« smatra napetost, ki vrla v angleških krogih za posledico mirovne politike avstrijskega zunanjega ministra grofa Czernina.

Novo ameriško posojo Italiji. Washington: Zakladni tajnik Mac Adoo je predlagal, naj se dovoli Italiji nadaljni kredit enega milijona dolarjev, tako da je dosegel posojen Italiji 550 milijon dolarjev. Skupna svota ameriških posojil aliiancem znaša 4.734.400.000 dolarjev.

Amerikanci na Azorih. Bero-11n, 16. februarja. (Kor. u.) »Commerce de Aporto« poroča 2. t. m., da so Zedinjene države zaposile portugalsko vrla za dovoščenje, da smoje izkrcati 1000 mornariških vojakov na Azorih in tam ustanoviti svoje oporišče. Zedinjene države, ki so izkrcale že artillerijo za obrambo Azorov, dodo na na-

polago tudi nekaj letal in podmorskih človev za Azore in Madeiro.

Tujci v ameriški vojski. Novi Jork, 14. februarja. (Kor. urad.) Desetdnevni rok za popis inozemcev iz sovražnih dežel je potekel. Samo v državi Novi Jork je bilo registriranih 39.596 oseb. Iz drugih držav in mest še ni znani uspehi.

Vesti iz primorskih dežel.

Minister za javna dela v Trstu. Povodom otvoritve seje deželnega sveta za obnovitev Goriske je prispel v Trst minister za javna dela, vitez Homann. Svoje blagovane v Trstu je porabil minister v to, da se je dal poučiti o celi vrsti zadev, ki se tičajo njegovega resorta. Tako je v spremstvu namestnika dr. barona Fries - Skeneja predvsem posebil državno obravno šolo. Nato je tekom dopoldneva na namestništvu prejel uradnike namestništvenega tehničkega oddelka in uradnika za obnovitev Goriske.

Zlati poroko sta obhajala v nedeljo v begunstvu gosp. Ernest Klar in dr. deželni uradnik iz Gorice, in njegova gospa Maria. Gospod Klavžar je deloval pri raznih narodnih prireditvah v mestu in na deželi in ostal čil in svež že v visoko starost. Z dr. Lavričem je nastopil že na znamenitem taboru na Šempaskem polju.

Umrl je v italijanskem vjetništvu. 27. oktobra 1916 Vinko Skrjanec iz Barzovice pri Trstu, star 42 let, neumoren na reden delavec v tržaški okolici. Pokopan je v Visku v Furlaniji.

Dnevne vesti.

Odlikovanja za Brest. Povodom končanja pogajani v Brestu Litovskem je cesar odlikoval več funkcionarjev zunanjega urada med njimi velestovnika von Möbrey z brillanti v vojnemu krizi za civilne zasluge I. razreda sekcijskega načelnika dr. Gratz z velikim križem Leopoldovega reda z vojno dekoracijo, poslanika barona von Mittag in barona von Wiesnerja z velikim križem Franc Jozefovega reda z vojno dekoracijo in legacijsko srebrnikom. Andrejan z naslovom izrednega poslanika.

Nadporočnik Sarkotić. sin bosanskega deželnega šefa, je že drugič odlikovan. Mladi mož je aktiven oficir. Ko je njegov polk iz Kotora odhalil v Albaniju, je začel posvetiti se najvažnejšemu, a tudi najopasnejšemu orozju. Pridelili so ga več let letalskemu oddelku v Sarajevu, kjer se še danes nahaja.

Očete šesterih otrok in edini sinovi. Izvršnici predlopi v Kavnišemu je imelo v soboto 11. septembra 1917, dolčajo, da se morajo očeti vsaj šestih in ne prek v tem listje. Rado pa se dozaja, da se nekateri posestniki branijo odajati steljo, četudi je sami ne potrebujemo v njem kar brez koristi gniti po godih. Priporoča se tedaj v splošno blaginjo, da občinstvo drage volje odaja vojaštu svojo razpoložljivo steljo seveda proti za to dočleni odškodnini. Ker pa je za grabiljenje listja in stelje le malo delavnih moči, ocrati to delo lahko občinstvo samo, pri čemer imajo zlasti revnejši sloji svoj dober zasluge. Nagrabljene plasti se — če le mogoče v bližini železniških postaj — stisnejo oziroma sprejajo in zložite na nakladanje.

Društvo zasebnih uradnikov in uradne na slovenskem ozemlju. je imelo v soboto 16. t. m. prvi redni občinski zbor v gostilniških prostorjih v Narodnem domu. Občnega zebra se je udeležilo nad 200 članov in članic. Iz poročila odbora posnamo, da je imelo društvo koncem leta 1917. 336 članov, med njimi 142 moških in 194 ženskih. V Ljubljani je imelo društvo 288 sicer na Kranjskem 25. na Primorskem 15. na Stajerskem 7 članov in na Koroskem 1 člana. Denarnim zavodom je pripadalo 71 moških in 40 ženskih članov. trgovini, obtri in industriji 46 moških in 92 ženskih zavarovalnicam 16 moških in 45 ženskih odvetniškim in notarskim pisarnam 9 moških in 16 ženskih članic. Do občnega zebra je imelo društvo 384 članov. Dohodkov je imelo društvo 18.017 K 26 v. izdatkov pa 18.015 K 66, v tako da je znašal promet koncem leta 1917 36.032 K 92 v. Lastno premoženje je znašalo koncem leta 1917. 1428 kron 60 v. Do 15. februarja so znašali prejemki društva 28.171 K 26 v. izdatki pa 23.153 K 66 v. Lastno premoženje je znašalo 15. februarja 2454 K 10 v. Računski zaključek in poročilo odbora se je odobril ter se je dal odboru absolutnji. Pri volitvah so bili izvoljeni iz skupine občnih zborov gg. Palme, Peterjan, Franke, Kunstek, Pečan, Maver in gdč. Michler. Iz skupine zavarovalnic gg. Golob, Režek, Trnkin in gdč. Wider iz skupine odvetniških in notarskih pisarn g. Ničemer in gdč. Pavlin. Iz skupine denarnih zavorodov gg. Lenček, Ježnik, Kenda, Pečar in gdč. Jelenc in Susteršič. Za predsednika je bil izvoljen g. Hitler. Za podpredsednika gg. Palme in Golob, za tainika g. Pečar in gdč. Wider, za blazanika in njezega namestnika gg. Jelčenik in Kenda. Ge. Kolwitz in gdč. Malič in Traven, ki so istopile za odbor, so tako izvoljeni gg. Reicher in Kristofič, za namestnike g. Mesar in gdč. Malič.

Umrli je v Ljubljani po dolgi bolezni g. Avgust Mrzlikar, vprokojeno orožniški stražarjev in traškanj v Sodni ulici št. 4. N. v. m. p.!

Sneg na Dolenjskem. Na Dolenjskem je zapadel zadnje dni debel sneg, ki pokriva zemljo ponekod do pol metra visoko. Promet je izko otežkoen.

Iz Žreč pri Kontičah nam pišejo: V bolnišnici v Gradcu je umrl gospod Josip Presker, obč. znani trgovec in njezinskičnik. Blagi pokrovnik je bil zelo podjeten, vsgleden mož, resnega a mirnega značaja. Poverilna mu je bila tudijevna živila za zelo velik okoliš, ter se je pri tem v zelo težkih časih pokazal nepristranski in pravljivec do vseh. Zato pa je vživil pri vsem domačem ljudstvu, kakor tudi med tukajšnjimi begunci, katerih bedo je s pravim občutkom uvidel, obč. splošno. Bodbi mu lahka zemljica! Preostalom naša sožalj!

Revna služkinja je izgubila v soboto, 16. februarja t. l. na poti od obrtnice do Hilšterjeve ulice denarnice z zneskom nad sto kron. Pošteni najdetelj je prosi, da odda denarnico proti zakoniti odškodnosti v Hilšterjeve ulici št.

sprotju s celim obdolženčevim obnašanjem in ravnanjem pred in pri izvršitvi umora, iz česar jasno sledi, da o kaki nepremišljenosti sploh ne more biti govor. Uvaževati je namreč, da se je obdolženec s polnim preudarkom cel dan pripravil za umor, da si je hladnokrvno zbrusil pravljivo morilno orodje in da je konečno svoj namen, Franciški Donaj umoriti na vsak drom izključujoč nacinc sam priznal v svojem pismu. Vsa obdolženčeva preudarjenost, dušna surovost in potuhnenost pa izhaja iz naravnosti rafiniranega načinca izvršitve umora samega. Najprej vzbuja obdolženec s svojim veselim obnašanjem v svoji žrtvi popolno brezskrbnost in zato le končno zadnji poljub držeč gorenčo svajicico v roki, tako da je Franciška Donaj pač morala pričakovati vse drugo nego kak sovražen čin. In ko mu poslednja ničesar hudega sluteča da zategnjeni poljub, v trenutku torej, ko ž njo menja znak prijateljstva zasadi hipoma in zasedno svoje morilno orozje v delketo srca. Tako ne ravna človek ter se pusti od kakega nenadnega nagona zapeljati k nepremišljenemu činu, tako ravna človek, kateri je nameravani čin v vseh podrobnostih izvršitev dobro in skrbno premisli in pripravil, vsled česar pač ne more biti nobenega dvoma, da je obdolženec s polnim preudarkom zavilčil nož proti Franciški Donaj, in sicer z resnim namenom jo namrtil. Obtožba je torej osnovana.

Razprava se je pričela po 10. uri do popolne. Občinstvo mnogo.

Sodni dvor: Dvorni svetnik Pajk ter deželnosodna svetnika Regaly in Račič, državni pravnik dr. Stöckl, zagovornik dr. Černik.

Obtoženi Kikelj, vprašan, izpove, da je hodil v šolo do 14. leta, potem je prišel v vojnočno času na pošto, pobiral pisma, potem se učil pri Samassi. Zapriseženo se je potrotniki, poklicajo priče in podučje. Sledi čitanje obtožnice.

Predsednik: Kaj ste delali pri Samassi, all ste imeli kaj plače? Ali ste materi dajali kaj denarja? Obtoženec: Nič. Imel je po 8 K. hudi v gledališču, zahajal ob nedeljnih kam ven, bil tamburaš, imel več prijateljev. Predsednik: Kako ste se seznanili z rajnik? Obtoženec: Prišel sem tia s prijateljem, hodil sem tja zvečer. Večinoma je bil tam. Seznanil se je z umorjeno pri gramofonu, dopadle so mu njene oči da se je zaljubil v njo. Na vprašanje, ali je občeval intimno, odgovoril, da ne. Obtoženec pripoveduje, kaj se je zgodilo oni večer in pove, da mu je nož nabrusil prijatelj Banovec, to je kuhinski nož, ki ga je dobil doma. Za 9. ura sta se bila zmerni s prijateljem Banovcem, ali ker takrat ni bilo priložnosti, je izvršil umor ob 10. uri. Govori boli tih, pripoveduje pa povsem mirno. Predsednik: Zakaj ste to storili? Obtoženec: Jaz sem jo preveč ljubil. Da je umrl, je izvedel v bolnišnici. Državni pravnik pravi, da je v preiskavi izpovedal, da je sam brusil nož in ni povedal, da ga je Banovec podučil za umor Fanji, to so povsem nove trdite. Obtoženec pravi, da govori resno. Predsednik pokaze porotnikom nož. Zagovornik dr. Černik: Kikelj, kako ste se učili v šoli. Obtoženec: Slabo. Zagovornik: Kako je umrl Vaš oče? Obtoženec: Obesil se je. Zagovornik: Kaj ste čitali? Obtoženec: Detektivske romane. Na daljnja vprašanja zagovornika pa vede, da je bila Fanji njegova prva ljubezen. Ljubezen imenuje strast, imela sta se rada s Fanji, da ji je zlat prstan in silko, v medaljonu je imela njejov »kravček«. Ljubezen sta si prisegla pred Bogom in pred pokojnino očetom. Zgodilo se je to pred prihajanjem Banovca v gostilno. Banovec mu je pravil, kako je njeza Fanji vlekla in da vleče tudi Kikelja. S Fanji sta se sprekla, češ, da je bila prijazna tudi z drugimi. Banovcu je naredil nož Ručigaj v tovarni. Pri Vospersnigu sta se dogovorila, da Banovec umori Štefi, obtoženec pa Fanji. Obtoženec je smatral to pravtvo za žalo. Nadalje pripoveduje med drugim, da je bil šel po kuhinski nož zato, da bi se sam umoril. Predsednik: Ali je res, da je vas učil Banovec, kar trdite? Obtoženec: Res. Na vprašanje, zakaj ni o tem nič povedal v preiskavi, pravi, da je Banovec strah-

petec, ki si ni upal ostati mož - beseda, zato je on (obtoženec) milostno ravnal z njim. Prisega Štefi Donaj, sestra umorjene, obširnejše pripoveduje o dogodku. Nenormalnega nič opazila na obtoženca. Zagovornik jo vpraša razne reči, zlasti glede pisma. Banovec je rekel: Zakaj sem jaz hodil s tako barabo, sedaj bodo ljudje misili, da sem tudi jaz kaj krv. Banovcu ni rekla, da ako vrže nož proč, da ne bo nobenemu nič povedala, ko je šla z njim po napadu skozi mesto.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec, strojno ključavničar pri Samassi, se ne zapriseže ter izpove, da obtoženca deli časa pozna in da je že prej delj časa zahajal v Perkovo gostilno, da mu je Kikelj pravil o svoji ljubezni. Gleda nož pove, da je že en teden prej imel nož pri sebi in se ponosa, da je napravil iz srbske sablje. Kikelj je tudi enkrat poskusil napraviti nož, pa se mu je zlomil. Kikelj ni pomagal nabrusiti noža. Oni večer je bil v gostilni s Kikeljem, ki je Fanji poklicajo stran v drugo sobo. Kaj se le tam godilo, ne ve. Kikelj se je vrnil ter povedal, da ho sebe in Fanji z nožem umoril. Po policijski uristi Šta Šta v kavarino. Kikelj je bil sploh gostobesen. V četrtek je bil Banovec v drugi družbi, Kikelj pa je seved pri drugi mizi. Plesali so, tudi Fanji le plesala, naenkrat pa je pritekla v sobo ter se onesvestila. Kaj je izrekla, ko je priletel v sobo, ne ve več. On je pohitel po rešilni voz.

Kikelj pravi, da ga je Banovec učil, kako naj zabode, da mu je Banovec tudi nabrusil nož. Pravi, da sta si pri Vospersnigu prisegla na nož, da bo on umoril Štefi, Kikelj pa Fanji. V četrtek zvečer se je Kikelj jokal, ker mu je Fanji vrnila lase in fotografijo. Kikelj mu je rekel, da bo Fanji »fental«, on pa naj umoril Štefi in sebe in Banovce mu je odgovoril: »Menda ja.«

Preberi se zdravniški izvidi. Porotniki ne zahtevalo, da bi se anamnesa o Kikelju prebrala, oziroma razložila slovensko, marveč se izrecno zadoljeno na vprašanje sodnega svetnika gosp. Regalyja, da se zadrži. Obtoženec: Prišel sem tja s prijateljem, hodil sem tja zvečer. Večinoma je bil tam. Seznanil se je z umorjeno pri gramofonu, dopadle so mu njene oči da se je zaljubil v njo. Na vprašanje, ali je občeval intimno, odgovoril, da ne. Obtoženec pripoveduje, kaj se je zgodilo oni večer in pove, da mu je nož nabrusil prijatelj Banovec, to je kuhinski nož, ki ga je dobil doma. Za 9. ura sta se bila zmerni s prijateljem Banovcem, ali ker takrat ni bilo priložnosti, je izvršil umor ob 10. uri. Govori boli tih, pripoveduje pa povsem mirno. Predsednik: Zakaj ste to storili? Obtoženec: Jaz sem jo preveč ljubil. Da je umrl, je izvedel v bolnišnici. Državni pravnik pravi, da je v preiskavi izpovedal, da je sam brusil nož in ni povedal, da ga je Banovec podučil za umor Fanji, to so povsem nove trdite. Obtoženec pravi, da govori resno. Predsednik pokaze porotnikom nož. Zagovornik dr. Černik: Kikelj, kako ste se učili v šoli. Obtoženec: Slabo. Zagovornik: Kako je umrl Vaš oče? Obtoženec: Obesil se je. Zagovornik: Kaj ste čitali? Obtoženec: Detektivske romane. Na daljnja vprašanja zagovornika pa vede, da je bila Fanji njegova prva ljubezen. Ljubezen imenuje strast, imela sta se rada s Fanji, da ji je zlat prstan in silko, v medaljonu je imela njejov »kravček«. Ljubezen sta si prisegla pred Bogom in pred pokojnino očetom. Zgodilo se je to pred prihajanjem Banovca v gostilno. Banovec mu je pravil, kako je njeza Fanji vlekla in da vleče tudi Kikelja. S Fanji sta se sprekla, češ, da je bila prijazna tudi z drugimi. Banovcu je naredil nož Ručigaj v tovarni. Pri Vospersnigu sta se dogovorila, da Banovec umori Štefi, obtoženec pa Fanji. Obtoženec je smatral to pravtvo za žalo. Nadalje pripoveduje med drugim, da je bil šel po kuhinski nož zato, da bi se sam umoril. Predsednik: Ali je res, da je vas učil Banovec, kar trdite? Obtoženec: Res. Na vprašanje, zakaj ni o tem nič povedal v preiskavi, pravi, da je Banovec strah-

petec, ki si ni upal ostati mož - beseda, zato je on (obtoženec) milostno ravnal z njim. Prisega Štefi Donaj, sestra umorjene, obširnejše pripoveduje o dogodku. Nenormalnega nič opazila na obtoženca. Zagovornik jo vpraša razne reči, zlasti glede pisma. Banovec je rekel: Zakaj sem jaz hodil s tako barabo, sedaj bodo ljudje misili, da sem tudi jaz kaj krv. Banovcu ni rekla, da ako vrže nož proč, da ne bo nobenemu nič povedala, ko je šla z njim po napadu skozi mesto.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo, ki vede o tem, kako sta delala nožne v opozarjanju glede Banovca na dejstvu, ki jih je podala preiskava. Štefi Donaj na zagovornikovo vprašanje naknadno izpove, da je bil Banovec oni večer pri peči, zraven ona. Banovcev in Kikeljev sta si pred zločinom pomignila z očmi, nakar jo je Banovec pritisgal k sebi in hitro gorovil. Državni pravnik nima nič proti pričam, povabi naj se pa tudi oče Banovec.

Banovec sokriv?

Zaslišila se je dve priči, nakar zagovornik izvaja, da je sumnja, le li Banovec sokriv. Nato predlaga pričo